

Tieteellinen kirjoittaminen 2020-2021

Eino Paananen, KM

Miksi tutkimusta? Miksi tutkiva ote kirjoittamisessa tai työnteossa?

- *Oma luovuus vs. maisema-arkkitehtuurin tutkimus ja kehitys muualla maailmassa?*

- *Tieteen tehtävä on kehittää tieteenaloja ja tuottaa perusteltua tietoa. Edellyttää ensin perehtymistä jo tehtyihin tutkimuksiin.*

- *Ei voi olettaa, että kaikki tieto olisi laadukasta, siksi tieteentekijöiden keskinäinen keskustelu ja kriittisyys hyödynnettyjä lähteitä kohtaan ovat tärkeitä.*

- *Mistä tunnistat tai tunnistatko ylipäättään laadukkaan tutkimuksen tai tiedon?*

- *Vertaa seuraavat kaksi diaa.*

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Tieteellisen kirjoitelman rakenne

Tummansinisellä kurssilla vaadittavat tieteellisen esseen osat.

Mustalla näkyvät osat mukana kandityössä.

Lähde: Hirsjärvi, S. Remes P. & Sajavaara P. (2003). *Tutki ja kirjoita*. (6.-9. painos.) Helsinki: Tammi.

1. Nimiösivu

2. Tiivistelmä (sis. avainsanat)

3. Esipuhe

4. Sisällysluettelo

5. Johdanto

6. Aiemman tutkimuksen erittely / Teoreettinen tausta (viitekehys)

7. Tutkimuksen pääkysymys, ongelmat ja mahdolliset hypoteesit

8. Menetelmä
(*aineiston hankinta, aineiston analyysi)

9. Tulokset
(*lähteiden, menetelmien ja tulosten luotettavuuden arviointi)

10. Lähdeluettelo

11. Liitteet

Käytännössä rakenne tässä esseessä...

Esseeohjeeseen kuvattu tarkemmin
kaikki osiot 1-6 sekä vaaditut liitteet.

1. Nimiösivu

2. Sisällysluettelo

3. Johdanto (sisältää tutkimuskysymyksen)

4. Teoreettinen tausta (viitekehys) + oma reflektointi
(vertailu, kriittisyys, oman näkökulman tuottaminen)

5. Johtopäätökset
(lähteiden ja omien päätelmien luotettavuuden arviointi)

6. Lähdeluettelo

7. Liitteet

Tieteellinen essee, vähän konkreettisemmin

- Esseessä on hyödynnetty **laadukkaita lähteitä** (esseeltä vie uskottavuuden, jos tiedon alkuperä ei vaikuta uskottavalta)
- Hyödynnetyt lähteet kuvataan **lähdeluetteloon**, jonka avulla lukija voi halutessaan tutustua aiheeseen tarkemmin.
- Itse tekstissä hyödynnetyt lähteet näkyvät **viitemerkintöinä**. Viitemerkintöjen tulee olla mahdollisimman tarkkoja, jotta lukija voi tarkistaa tiedon oikeellisuuden tietyltä sivulta.
- Essee keskittyy yhteen tai useampaan **tutkimuskysymykseen**. Tutkimuskysymys on rajattu niin, että kirjoittaja pystyy tekemään aiheesta päätelmiä. Jos tutkimuskysymyksiä on liian monta esseen laajuuteen nähden, tulee sisällöstä helposti ohut ja sirpaleinen.
- **Esseessä on keskeistä kirjoittajan omien, tutkimuskysymyksiin kytkeytyvien, johtopäätösten, kritiikin, vertailun ja pohdinnan osuus**. Esseen alusta lähtien on tarkoitus nostaa oma ääni kuuluville – ei siis vain referoida lähteitä.
- Selkeästi tehtyjen viitemerkintöjen avulla erottuu, onko kyseessä kirjoittajan omaa ajatusta vai lähteestä lainattua.
- Tieteelliseen kirjoitelmaan kuuluu tarkkuus ja **perusteltujen väittämien esittäminen**.
- Kokonaisuutena essee on juonellisesti eheä alusta loppuun. **Johtopäätöksissä palataan alussa esitettyyn tutkimuskysymykseen ja kootaan yhteen käsittelylukujen keskeisimmät kohdat**

Esseen kirjoittamisen tueksi

Kaikki keskeisimmät esseiden tunnuspiirteet kuvattu **esseeohjeeseen**, sen avulla pääset pitkälle.

Malliesseet apuna MyCoursesissa.

Esseen tueksi lyhyitä **opetustuokioita**:

1. Esseen ensimetreillä – tuki esseen aloitukseen
2. Hyödynnätkö laadukkaita lähteitä?
3. Lähdeluettelo ja viitemerkinnät
4. Esseen hiominen

Riittääkö, että uskon? Riittääkö, että presidentti uskoo?

Last Week Tonight with John Oliver (17.00 –18.20)

Hyödynnä uskomusten sijaan näyttöön perustuvaa tietoa (tietoa, joka on perusteltua, osoitettu todeksi).

Pohdi, miltä nämä näyttäisivät esseessä, jos esitetetään faktoina:

- *Huhut (vrt. tuntemattoman tekemät verkkosivut)*
- *Uutiset*
- *Huonolaatuinen iltapäivälehti / verkkosivut*
- *Pätevien tutkimusmenetelmien kautta tuotettu tieto*
- *Luotettaviin lähteisiin pohjautuva tieto (näkyä viittausmerkintöinä)*
- *Itse näkemäsi / kokemasi (vertaa ero perusteluilla tai perusteluitta)*

Esseen ensimetreillä – tuki esseen aloitukseen

Mitkä ovat ensimmäisiä vaihteita?

1. Etsit luotettavia lähteitä
2. Tutustut aiheeseen, kirjoitat muistiinpanoja
3. Pohdit esseellesi viitekehysten
4. Rajaat aihetta (vrt. esseen laajuus)
5. Teet esseelle word-pohjan ja alat muokkaamaan sitä pala palalta kuntoon
6. Kirjoitat ensimmäisen version johdannosta:
 - Kerrot aiheen.
 - Kerrot, mistä perspektiivistä tarkastelet aihetta (teoreettinen viitekehys)
 - Muotoilet alustavan tutkimuskysymyksen.

Teoreettinen viitekehys / Näkökulma

Käytännössä
lähteistä saatu
tieto, jonka
valossa valittua
tutkimuskysymystä
tarkastellaan.

Vrt. seuraava dia.

Teoreettinen viitekehys / Näkökulma

Teorialla tarkoitetaan tieteellistä, abstraktia selitystä tai selitysjärjestelmää. Sillä voidaan tarkoittaa myös oletusta, otaksumaa tai hypoteesia, joka vaatii vielä todistamista. Teoria voi olla hyvin laaja selitysmalli, jota hyödynnetään eri tieteenaloilla ja jota monet tutkijat ovat kehitelleet, tai hyvin suppea yksittäisen tutkijan kehittämä selitys. Näkökulmalla tarkoitetaan teoriaa yleisempää tapaa lähestyä aihetta tarkastelemalla sitä tietystä tulokulmasta ja painottamalla tutkimuksessa tietynlaisia asioita tai kysymyksenasetteluja. Teorian ja näkökulman käsitteet voivat tutkimuksessa limittyä läheisesti toisiinsa, sillä tietyt näkökulmat voivat sisältää tiettyjä teoreettisia oletuksia. Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa tutkimuksen näkökulmaa ja mahdollisia teorioita täsmennetään valikoimalla tutkimukseen tutkimusongelman ratkaisemisen kannalta mielekkäitä näkökulmia ja teorioita. Näkökulmat ja teoreettinen viitekehys voivat vielä tarkentua tutkimuksen kuluessa aineistoon tutustumisen myötä.

Lähde: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-suunnittelu>

> Haette siis lähdekirjallisuudesta teoreettista viitekehystä aiheelle, jota aiotte tutkia esseessänne.

Aiheen valinta

Lähde: Hirsjärvi, S. Remes P. ja Sajavaara P. 2003. Tutki ja kirjoita. 6.-9. painos. Helsinki: Tammi.

Hyvän aiheen kriteerit

- Onko aiheesta saatavissa tarpeeksi (laadukasta) tietoa?
- Kiinnostaako aihe sinua?
- Opitko aiheesta jotain merkittävää?
- Onko aiheella tieteensisaistä merkitystä? (Onko vastaus jo olemassa?)
- Voitko lisätä tietoa tai ymmärrystä aiheesta?
- Onko aihe toteutettavissa kohtuullisessa ajassa?

Aiheita, joita on syytä välttää

- Aihe, josta ei löydy kirjallisuutta
- Aihe, josta tulisi merkityksettömiä johtopäätöksiä (vrt. hypoteesit)
- Aihe, johon olet emotionaalisesti sitoutunut (kriittinen tarkastelu vs. paatoksellisuus)
- Vaikeat aiheet (kieli, terminologia, tekniikka)

Aiheen raja

Kun löydät mielenkiintoisen aihepiirin:

- *Rajaa aihetta hallittavaksi (esim. tarkastelun aikaväli, paikka kuten maa, saari), kohdejoukko esim. tietyt rakennukset)*
- *Aiheen rajauksen tuloksena saat selville “mitä haluat tietää tai osoittaa”. Huomioi kurssin tehtävänanto ja sivumäärä. Huomioi, että joskus aihetta joutuu rajaamaan uudelleen kirjoitustyön edetessä.*

Lähde: Hirsjärvi, S. Remes P. & Sajavaara P. (2003).
Tutki ja kirjoita. (6.-9. painos.) Helsinki: Tammi.

Aiheen rajaaminen

Opinnäytteen otsikkoa on vähän muutettu, jolloin aihe on rajautunut heikosti. Miten voisit muuttaa nimeä niin, että aihe rajautuisi hallittavammaksi?

- Pohjoismaisten opiskelija-asuntojen hakujärjestelmien arviointi
- Pääkaupunkiseudun opiskelija-asuntojen hakujärjestelmien arviointi
- Koteja, tunteita ja taikoja – Arkkitehtuuri elokuvissa
- Koteja, tunteita ja taikoja – Arkkitehtuuri Hayo Miyazakin elokuvissa

Tutkittavien joukon
rajaaminen sijainnin
perusteella

Tutkittavien joukon
rajaaminen henkilöiden
perusteella

Aiheen rajaaminen

Opinnäytteen otsikkoa on vähän muutettu, jolloin aihe on rajautunut heikosti. Miten voisit muuttaa nimeä niin, että aihe rajautuisi hallittavammaksi?

- Töölöläisten sisäpihat – Luonne ja kehittäminen
- Töölöläisten umpikorttelien sisäpihat – Luonne ja kehittäminen
- Art nouveau ja sitteläisyyden vaikutus Turun Mikaelinkirkon ympäristöä koskevissa suunnitelmissa
- Art nouveau ja sitteläisyyden vaikutus Turun Mikaelinkirkon ympäristöä koskevissa suunnitelmissa 1894-1914

Tutkittavien joukon
rajaaminen piirteen
perusteella

Tutkittavien joukon
rajaaminen ajan
perusteella

Tiedonhaku

1

Valitse kanava:

- Aallon kirjasto
- HY:n kirjasto
- Helmet.fi
- Metropolian kirjasto
- GoogleScholar
- Wikipedia-artikkeleissa voi olla lähdeluettelo, jossa kunnollisia lähteitä (älä laita Wikipedia-artikkelia lähdeluetteloon)
- Ym

2

Kokeile hakea tietoa eri hakusanayhdistelmillä. Tämän kurssin kohdalla englanti usein tarpeen.

3

Kannattaa varata tai hakea useampi teos. Usein sisältö yllättää. (Sisältö ei olekaan sitä mitä kuvittelet.)

4

Kun löydät muutaman hyvän teoksen, tutki niiden lähdeluettelot. Voit löytää lisää hyvää kirjallisuutta.

5

Varaa tiedonhakuun aikaa. Joudut hylkäämään monta teosta. Muista arvioida jokaisen lopullisessa esseessä hyödyntämäsi lähteen laatu.

Määrität aiheen todella tarkkaan ennen tiedonhakua?

Mikä vaikutus tiedon löydettävyyteen?

Määrität aiheen väljästi ennen tiedonhakua? Tarkennat aihetta vasta tietämyksen karttuessa?

Muita vinkkejä tiedonhakuun

A

Meni suoraan kirjaston hyllyille. Tutki sisällys- ja lähdeluettelo.

B

Kysy kirjaston henkilökunnalta. He ovat tiedonhaun ekspertejä.

C

Aloita Julian kirjallisuuslistasta. Tutustu näiden lähteiden lähdeluetteloihin.

D

Jos tuntuu, ettei löydy mitään, vaihda toiseen aiheeseen.

E

Älä säikähdä, jos ei tule ideoita. Joskus helpointa vain ensiksi tutustua mielenkiintoiseen aiheeseen ja tehdä muistiinpanoja.

Mistä tietoa, kirjallisuutta?

Kirjallisuuslista
MC:ssä. Hyödynnä
niiden lähdeluettelot,
poimi hakusanoja
(aihe, tutkijoiden nimiä)
artikkeleista.

Aalto - <https://libguides.aalto.fi/home>

(Oman tieteenalan artikkelit, kirjat ja tietokannat)

Helsingin yliopiston kirjasto - [Helsinki.fi/helka](https://helsinki.fi/helka) (sp-kirjautuminen)

Google Scholar - <https://scholar.google.com/>

Aalto-Primo – primo.aalto.fi (Suomen museoiden, kirjastojen ja arkistojen aineistot)

Learning Centre / LibGuides / Tiedonhakijan oppaat / Tervetuloa

☐ Tiedonhakijan oppaat: Tervetuloa

Aalto-yliopiston oppimiskeskuksen oppaat - Aalto University Learning Centre Guides

Oman tieteenalan artikkelit, kirjat ja tietokannat. Ohjeita opinnäytetyön tekijälle ja tutkijalle. Tutustu Aalto-yliopiston oppimiskeskuksen tiedonhakijan oppaisiin! | » guides in English

☐ TIETEENALAT Arkkehtuuri Elokuva- ja lavastustaide Fysiikka ja matematiikka Kauppatieteet Kemian tekniikka Konetekniikka Kuvataidekasvatus Media Muotoilu Rakennus- ja ympäristötekniikka Sähkö- ja tietoliikennetekniikka Tietotekniikka Tuotantotalous	OPISKELUN JA TUTKIMUKSEN TUEKSI Avoin julkaiseminen Google Scholar Aalto-yliopistossa Julkaisutoiminnan arviointi - bibliometriikka Oppimiskeskus uudelle opiskelijalle Tekijänoikeusopas Tiedonhankinnan opas Tieteellinen viittaaminen TIETOAINEISTO-OPPAAT E-aineistojen käyttö & käyttöehdot E-kirjaopas Kuva-aineistot: Visual Resources Centre Linkitys lisensoituun e-aineistoon Opinnäytteet PALVELUT Lainauspalvelut Tiedonhankinnan opetus Tulostus, skannaus ja laitteet	Yhteystiedot oppimiskeskus@aalto.fi
---	--	---

Johdannon kirjoittaminen

Aiemmin tutkittu
näkökulma 1 ja 5

Aiemmin tutkittu
näkökulma 2, 3 ja 4

Oma täydentävä näkökulmani +
tutkimuskysymys + perustelu, miksi
aihetta on merkityksellistä
tarkastella

Kerro, miten käsittelet kysymystä
seuraavissa luvuissa. Kuvaa myös
tausta, jota vasten aihetta kuvaat
(teoreettinen viitekehys)

1. Nimiösidu

2. Sisällysluettelo

3. Johdanto (sisältää tutkimuskysymyksen)

4. Teoreettinen tausta + oma refektointi
(vertailu, kriittisyys, oma näkökulma)

5. Johtopäätökset
(lähteiden ja omien päätelmien
luotettavuuden arviointi)

6. Lähdeluettelo

Liitteet

Vinkit

Lähdekirjallisuuden
etsiminen vie paljon
aikaa, ajoita hyvissä
ajoin.

Aihetta pohtiessa ja
muistiinpanoja
tehdessä kannattaa
merkitä lähteen
ydintiedot +
sivunumerot muistiin
(esim. ranskalaisten
viivojen perään).
Helpottaa viitteiden
merkitsemistä
lopulliseen tekstiin.

Ajatuksen/lähteen
alkuperää ja tarkkaa
sivunumeroa voi olla
myöhemmin työstä
selvittää.

Tulosta MyCoursesista
esseeohje
työskentelysi rinnalle.

Esseen vaadittu rakenne word-pohjaan

Kurssi (koodi+nimi)

Opiskelijanro

Palautuspv

Otsikko

Oma nimi

Sisältö

1. Otsikko 1
2. Otsikko 2
3. Otsikko 3

Lähteet

Liitteet

Toiselle sivulle sisällysluettelo, hyödynnä tyylejä (otsikkotasojä) ja sisällysluettelon automaattitoimintoa

Runko-osa

Johdattele tutkimuskysymykseen. Keskusteluta lähteitä ja peilaa vähintään jokaisen alaotsikon viimeiseen kappaleeseen merkitys tutkimuskysymyksen kannalta.

Muista johdatella lukijaa seuraavaan aiheeseen. Samalla pidät oman ajatuksen kokonaisuudesta kirkaana.

Johtopäätökset lopuksi. Muista myös kriittinen arvio oman esseen rajoituksista ja käyttämästäsi lähteistä.

- Times new roman 12 pt tai Arial 11 pt
- Riviväli 1,5
- Sisennys vasempaan
- Yksi palsta + sivunumerot ylä- tai alatuunnisteeseen
- Marginaalit: vasen 3 cm, oikea 2 cm
- Pituus: leipätekstiä 4 sivua (ei sis. kuvia)

Jaa runko-osa mielekkäisiin alaotsikoihin. Harkinnan mukaan voit lisätä johdattelutekstin vasta lopuksi. Muista viitteiden huolellinen käyttö.

Viittaus ja lähdeluettelo-ohjeet (APA) MyCoursesissa

Lähteet

Lähde 1

Lähde 2

Lähde 3

Kuvalähteet

Lähde 1

Lähde 2

Lähde 3

Lopuksi lähdeluettelo aakkosjärjestykseen. Jokaisen käyttämäsi lähteen pitäisi olla kriittisesti arvioitu, älä hyödynnä huonolaatuisia lähteitä.

Onhan jokaiseen lähdeluettelon teokseen viitattu esseessäsi?

Hyödynnätkö laadukkaita lähteitä?

Mitkä ovat ensimmäisiä vaiheita?

1. Etsit luotettavia lähteitä
2. Tutustut aiheeseen, kirjoitat muistiinpanoja
3. Pohdit esseellesi viitekehysten
4. Rajaat aihetta (vrt. esseen laajuus)
5. Teet esseelle word-pohjan ja alat muokkaamaan sitä pala palalta kuntoon
6. Kirjoitat ensimmäisen version johdannosta:
 - Kerrot aiheen.
 - Kerrot, mistä perspektiivistä tarkastelet aihetta (teoreettinen viitekehys)
 - Muotoilet alustavan tutkimuskysymyksen.

Miksi tällä on merkitystä?

UNQUALIFIED

1. Nimiösivu

2. Tiivistelmä (sis. avainsanat)

3. Esipuhe

4. Sisällysluettelo

5. Johdanto

6. Aiemman tutkimuksen erittely / Teoreettinen tausta

7. Tutkimuksen näköysymys, ongelmat ja mahdolliset hypoteesit

a, aineiston analyysi)

elmien ja tulosten luotettavuuden arviointi)

Lähteiden arviointi

Hyviä lähteitä:

- VERTAISARVIOIDUT. (peer reviewed) lähteet (artikkelit, väitöskirjat, tutkimukset)

- Esimerkki

- LUOTETTAVA TIETOKANTA. Primo (ent. Finna) tai Oppimiskeskus ovat hyviä lähtökohtia.
- ARVOSTETTU ORGANISAATIO (TUTKIJA). Eri virastojen (Arkkitehtuurimuseo) tai korkeakoulujen tuottamat julkaisut.
- TUTKIMUSPROSESSI KUNNOSSA. Sisällössä kuvattu hyvin tapa, jolla tieto on tuotettu
- ALKUPERÄISLÄHTEET (kirjeet, muistiot ym.)

Ethän viittaa näihin, vaikka ovat hyödyllisiä tutkittavia lähdeluettelon ja aiheen määrittämisessä:

- Kandidaatintyöt
- (Diplomityöt)
- Wikipedia (älä missään tapauksessa viittaa, mutta viitteet ja lähdeluettelo voivat olla hyödyllisiä)
- Verkkosivut, joiden kirjoittajaa et tiedä (eikä instituutio ole luotettava, esim. Puuinfo)

Ethän viittaa esseessäsi:

- Lähteeseen, joka ei pohjaudu luotettavan tahon tutkimukseen (älä esimerkiksi hyödynnä verkkosivua, jonka kirjoittajista sinulla ei ole tietoa tai et voi toisin sanoen arvioida, onko tieto luotettavaa)

Vertaisarviointi

Skas-lehden vertaisarviointiprosessi:

<http://www.skas.fi/etusivu/skas-lehti/vertaisarviointiprosessi/>

Vertaisarvioitua voi olla joskus vaikea tunnistaa. Muista nämä:

- Vertaisarviointi liittyy yleensä artikkeleiden julkaisuun tieteellisissä lehdissä
- Vertaisarviointitieto saattaa olla joskus merkittynä vain lehden tietoihin (ei itse artikkeliin)
- Väitöskirjojen artikkelit ovat pääsääntöisesti vertaisarvioituja

The screenshot shows the top part of the SKAS website. The header has the SKAS logo in large white letters on a dark background, followed by the text 'SUOMEN KESKIAJAN ARKEOLOGIAN SEURA SÄLLSKAPET FÖR MEDELTIDS-ARKEOLOGI I FINLAND'. Below this is a navigation bar with links for 'SKAS', 'PÅ SVENSKA', 'IN ENGLISH', and 'AJANKOHTAISTA', along with a search icon. The main content area has the title 'VERTAISARVIOINTIPROSESSI' and a subtitle 'Julkaisu- ja vertaisarviointiprosessin kuvaus'. Below this is a section 'Vertaisarviointiprosessin käyttöönotto' which explains that the journal has moved to online publication from 2017 onwards.

SKAS

SUOMEN KESKIAJAN
ARKEOLOGIAN SEURA
SÄLLSKAPET FÖR MEDELTIDS-
ARKEOLOGI I FINLAND

SKAS ▼ PÅ SVENSKA ▼ IN ENGLISH ▼ AJANKOHTAISTA

VERTAISARVIOINTIPROSESSI

Julkaisu- ja vertaisarviointiprosessin kuvaus

Vertaisarviointiprosessin käyttöönotto

Suomen keskiajan arkeologian seuran julkaisema SKAS-lehti siirtyi julkaisemaan vertaisarvioituja artikkeleita numerosta 1/2017 alkaen. Käytännössä ensimmäinen vertaisarvioituja artikkeleita sisältävä lehti ilmestyy loppuvuodesta 2017. Vuonna 2017 tullaan julkaisemaan vain yksi numero. Jatkossa lehti tulee ilmestymään kaksi kertaa vuodessa.

The screenshot shows the University of Turku Research Portal. The header includes the University of Turku logo and the text 'Research Portal'. Below this is a navigation bar with links for 'List of publications', 'Historiallisen arkeologian näkökulma uuden ajan alun kivikirkkoon. Tapaustutkimus Keminin vanhasta kirkosta.', 'Home', 'Publications', 'Persons', 'Organisations', and 'Fields of Science'. The main content area displays a list of authors: Savolainen Panu, Laine Laura, Wirkkala Elina, Saarinen Lauri, Huttunen Marko. It also shows the publication year (2018), journal (SKAS), and issue number (2). The abstract is partially visible.

University of Turku Instructions LOGIN Accessibility FI

UNIVERSITY OF TURKU

Research Portal

List of publications » Historiallisen arkeologian näkökulma uuden ajan alun kivikirkkoon. Tapaustutkimus Keminin vanhasta kirkosta.

Home

Publications

Persons

Organisations

Fields of Science

A1 Journal article – refereed
Historiallisen arkeologian näkökulma uuden ajan alun kivikirkkoon. Tapaustutkimus Keminin vanhasta kirkosta.

List of Authors: Savolainen Panu, Laine Laura, Wirkkala Elina, Saarinen Lauri, Huttunen Marko
Publication year: 2018
Journal: SKAS
Issue number: 2

Abstract

Arvioi lähteet esseepohjan liitteenä olevien taulukoiden avulla

Arvosana 1-5	Hylätty (0)
Esseeohjeen mukaiset osiot ja muotoilut	Jokin seuraavista puuttuu: nimistö, sisällysluettelo, johdanto, johtopäätökset, lähdeluettelo, lähteiden arviointi tai lähtenäytteet.
Tekstissä on selkeä tutkimuskysymyksen ympärille kietoutuva juoni: tutkimuskysymys-sisällysluettelo-johdanto-käsittelyluvut-johtopäätökset linjassa keskenään	Seuraavien välillä ei havaittavissa yhteyttä: tutkimuskysymys-sisällysluettelo-johdanto-käsittelyluvut-johtopäätökset
Essee keskittyy syvällisesti yhteen tai kahteen tutkimuskysymykseen (ei useaan tutkimuskysymykseen pinnallisesti)	Tutkimuskysymystä ei ole.
Lähteiden vertailu ja oman pohdinnan näkyvyys esseen alusta lähtien	Välimerkinnät puuttuvat, esseestä ei erotu, onko siinä omaa pohdintaa.
Lähteiden laadun arviointi (ed. arviointitaulukon palautusta ja esseen johtopäätöksiin koosteen tekemistä)	Lähteiden arviointi tekemättä (sis. Lähteiden arviointitaulukko + kooste esseeseen)

Huomaa, ettei kaikkien kohtien tarvitse toteutua. Esimerkiksi kohdat 7, 8 ja 9 ovat erinomaisia merkkejä

Lähteen 1 nimi / Källa 1 Namn:

1. Lähde kirjoitettu 2010-luvulla / <u>Källa är skriven på 2010-talet</u>
2. Kyse alan "klassikosta" / uraa urtavasta tutkimuksesta / <u>Det är en "klassisk" / banbrytande studie på området</u>
3. Lähteellä on selkeästi ilmaistu (etu- ja sukunimi) kirjoittaja / <u>Författarens huvud och efternamn är tydligt skrivet</u>
4. Kirjoittajaa edustaa uskottavaa instituutiota (esim. yliopisto, alan museo) / <u>Författaren representerar en trovärdig institution (t.ex. universitet, fältmuseum)</u>
5. Lähde on vertaisarvioitu (peer review) / <u>Källan har granskats</u>
6. Lähde on kirjoitettu alan arvostetussa julkaisussa (lehdessä) / <u>Källan är skriven i en prestigefylld publikation (tidskrift) i fältet</u>
7. Lähteessä viitataan aiempaan tutkimukseen / <u>Källan hänvisar till en tidigare studie</u>
8. Lähteessä kuvataan selkeästi tutkimuskysymykset ja -menetelmät / <u>Källan beskriver tydligt forskningsproblem och metoder</u>
9. Lähteeseen on merkitty asianmukaisesti lähdeluettelo / <u>Källan innehåller en korrekt litteraturlista</u>

Taulukon koosteen avulla saat pohjan esseeseen vaaditun kappaleen kirjoittamiseen

Huomaa, että heikot lähteet vaikuttavat sisällön laatuun ja sitä kautta arvosanaan.

Esseeohjeessa:

Johtopäätösten viimeinen kappale käsittelee käytettyjä lähteitä. Arvioi niitä kokonaisuutena liitteenä olevien lähteiden arviointitaulukoiden avulla. Kuvaa esimerkiksi lähteiden kirjoittajien taustaa ja oliko mukana vertaisarvioituja tutkimuksia. Osoitat kypsää ajattelua, jos pystyt osoittamaan lukijalle, että kykenet arvioimaan hyödyntämiäsi lähteitä kriittisesti, ja osoittamaan kohdat, joissa tietoon liittyy epävarmuutta (vrt. liitteet).

Pohdi vielä lähdeluetteloja kokonaisuutena:

	Heikosti	Tyydyttävästi	Hyvin	Erinomaisesti
1. Ainakin osa lähteistä on kirjattu 2010-luvulle *				
2. Enemmistö lähteistä on alkuperäistutkimuksia **				
3. On hyödynnetty sekä kotimaisia että ulkomaisia lähteitä (mikäli aihearjauksen kannalta mielekästä) ***				
4. Lähteet ovat luotettavia ****				

Yllä olevan taulukon tulkinna avuksi taustaa:

Tämä taulukko on ajateltu laajemmin lähteiden arviointiin, ei pelkästään tämän esseen. Tavoite on, että sinulle tulee kokonaiskuva lähteiden arvioinnista tulevaisuuden tarpeisiin.

* Tärkeintä on, että pyrit vähintäänkin varmistamaan, löytyykö aiheesta tuoreita tutkimuksia. Mikäli et tarkista uusimpia tutkimuksia, miten voit olla varma, ettei näkökulmaasi ole jo selvitetty? Esimerkiksi arkkitehtuurin tai maisema-arkkitehtuurin historiaa tutkittaessa voi olla luontevaa, että moni lähde on vanha.

** Tarkoittaa, että viittaat suoraan alkuperäiseen (primaarin) tietolähteeseen, et tahoon, joka kuvaa toisen henkilön tutkimusta (sekundaarinen lähde). Tutkimuksen puolestaan tunnistaa yleensä siitä, että tutkimuksen eri vaiheet on kuvattu: mm. hypoteesit/tutkimusongelmat, aineistonkeruumenetelmä, analysointitapa sekä johtopäätökset. (Huomaa, että sekundaarinen lähde voi olla hyödyllinen, mutta hyvässä tieteellisessä kirjoittelussa painottuvat primaarit lähteet.)

*** Useat aiheet ovat sellaisia, joita on voitu tutkia sekä Suomessa että ulkomailla. Tarkista hakutietokantojen tulokset sekä kotimaisilla että englanninkielisillä hakusanoilla. Jos aihe rajautuu Suomessa todella tarkasti tiettyyn kohteeseen (esim. Musiikkitalo), voi olla, ettei ulkomaista lähdekirjallisuutta löydy. Joka tapauksessa pohdi aina, onko mahdollista löytää kansainvälisiä tutkimuksia käsittelemästäsi aiheesta.

Lähteiden arviointi - tutkimusmenetelmät

Kohta 8:

Eli kuvataanko lähteessä, kuinka tiedot (aineisto) on koottu ja analysoitu. Avainsanoja:

- Menetelmät
- Metodologia
- Tutkimusaineisto

Tässä vaiheessa teillä ei ole ollut metodologiaopetusta, joten riittää, että osaatte tunnistaa elementin lähteistänne.

laajemmin, miten rakenteita ja tekstejä voidaan tulkita yhtäaikaaisesti uuden ajan alun vuosisatojen kirkkojen kontekstissa. Näin ollen tapaustutkimus avaa laajempia näkökulmia siihen, millaista toisiinsa kytkeytyvää tietoa tekstilähteistä ja rakennuksista on mahdollista tulkita.

Keminmaan kirkko on erinomainen kohde rakenteita ja tekstilähteitä suhteuttavalle tutkimusasetelmalle. Poikkeuksellisen kirkosta tekevät sen alkuperäiset kattorakenteet, jotka ovat säilyneet noin kymmenessä Suomen keskiajan kivikirkossa,⁹ sekä puijen holvilaipion 1600-luvun maalaukset.

Kyseisellä vuosisadalla laipomaalauksia tehtiin erityisesti Pohjanmaan kirkkoihin, mutta Keminmaan vanhan kirkon maalaukset lukeutuvat harvoin säilyneisiin.¹⁰ 1700-luvun lopusta alkaen autiokirkkoihin ansiosta Keminmaan vanha kirkko on välttynyt autenttisuutta rikentäviltä moderneilta uudistuksilta lukuun ot-

tamatta joitain 1900-luvun alkupuoliskon restaurointiratkaisuja.¹¹ Kirkon rakennusosia on ajoitettu 2000-luvun alkupuolella poikkeuksellisen kattavasti dendrokronologisin analyysin,¹² mikä antaa hyvät perusteet suhteuttaa tiliaineistoja rakennusosiin juuri tämän kirkon kohdalla. Lisäksi seurakunnan arkisto on säilynyt hyvin, ja rakennushistoriallisen tutkimuksen kannalta olennaiset kirkontilit alkavat vuodesta 1649.

Artikkelin taustalla olevat rakennettukimukset ja -havainnot tehtiin Keminmaan vanhassa kirkossa vuosina 2017 ja 2018 toteutetun restauroinnin ja rakennushistoriaselvityksen laatimisen yhteydessä. Sekä restauroinnista että rakennushistoriaselvityksestä vastasi arkkitehtitoimisto Livady. Rakenteiden tutkimuksesta ja dokumentoinnista vastasivat yhdessä kaikki kirjoittajat ja asiakirjalähteiden tutkimuksesta FT Panu Savolainen.

Lähteen 1 nimi / Källa 1 Namn:

1.	Lähde kirjoitettu 2010-luvulla / <u>Källa är skriven på 2010-talet</u>
2.	Kyse alan ”klassikosta” / uraa uurtavasta tutkimuksesta / <u>Det är en ”klassisk” / banbrytande studie på området</u>
3.	Lähteellä on selkeästi ilmaistu (etu- ja sukunimi) kirjoittaja / <u>Författarens huvud och efternamn är tydligt skrivet</u>
4.	Kirjoittajaa edustaa uskottavaa instituutiota (esim. yliopisto, alan museo) / <u>Författaren representerar en trovärdig institution (t.ex. universitet, fältmuseum)</u>
5.	Lähde on vertaisarvioitu (peer review) / <u>Källan har granskats</u>
6.	Lähde on kirjoitettu alan arvostetussa julkaisussa (lehdessä) / <u>Källan är skriven i en prestigefylld publikation (tidskrift) i fältet</u>
7.	Lähteessä viitataan aiempaan tutkimukseen / <u>Källan hänvisar till en tidigare studie</u>
8.	Lähteessä kuvataan selkeästi tutkimuskysymykset ja –menetelmät / <u>Källan beskriver tydligt forskningsproblem och metoder</u>
9.	Lähteeseen on merkitty asianmukaisesti lähdeluettelo / <u>Källan innehåller en korrekt litteraturförteckning</u>

Pakolliset tekstinäytteet

Lisää liitteeksi kolmesta parhaasta lähteestäsi yhden sivun mittainen kuvanäyte (3 sivua siis yhteensä). Liitteet toimivat näytteenä, että olet hyödyntänyt laadukkaita lähteitä.

Voit ottaa lähteen sivusta valokuvan, jonka yläpuolelle kirjoitat teoksen nimen (esim. Liite 1: Teoksen 1 nimi – ja tämän alle kuva). Voit viitata näihin liitteisiin kirjoittaessasi johtopäätösten loppuun arvioita hyödyntämiesi lähteiden laadusta.

Kuvista tarkastelen mm. seuraavia:

- onko sivunumerot annettu (ja onko niitä hyödynnetty viitemerkinnöissä)
- viitataanko lähteessä muihin tutkimuksiin
- onko tekstissä merkkejä siitä, että kyseessä olisi alkuperäistutkimus

HISTORIALLISEN ARKEOLOGIAN NÄKÖKULMA KESKIAJAN JA UUDEN AJAN ALUN KIVIKIRKKOON

TAPAUSTUTKIMUS KEMINMAAN VANHASTA KIRKOSTA

Documentary Archaeology of an Early Modern Stone Church.
A Case-study of the Old Church of Keminaa.

The article examines the old church of Keminaa (built in 1520–1550 and abandoned in the 1790s) as a case study in documentary archaeology. The cross-reading of archaeological evidence and written sources reveals how statistically analysed data of church account books can reveal long-term patterns of gradual maintenance. In addition the results show how the written sources can enrich and complement the interpretation of dendrochronological analyses and proposes new dating to the 17th century vault paintings of the church. The article discusses also the meaning of the numerous house marks and other carvings documented in the wooden roof structures of the church. Finally, the study reflects the remote northern location of the church in the borderlands of the diocese of Turku in Northern Sweden. It discusses the possible cultural influences of the Uppsala diocese stone churches in the nearby parishes on the construction of the Keminaa old church.

Keywords: Medieval stone churches, Keminaa old church, roof structures, historical archaeology, house marks, church paintings

Hakusanat: Keskiajan kivikirkot, Keminaan kirkko, kattorakenteet, historiallinen arkeologia, puumerkit, kirkkomaalaukset

JOHDANTO

Keminaan vanha kirkko on yksi Ruotsin myöhäisimmistä keskiaikaisista kivikirkoista. Alkuaan Pedersören kapeliseurakunnaksi 1300-luvun alussa perustettu Kemi itsenäistyi 1400-luvun alussa. Ainakin kaksi seurakunnan ensimmäistä kirkkoa olivat puurakenteisia, ja niiden jäännökset tunnetaan arkeologisista tutkimuksista.¹ Kivikirkon rakentaminen ajoittuu 1520–1550-luvuille, niille kolmelle

vuosisikymmenelle, jolloin reformaation taloudelliset ja poliittiset vaikutukset pysäyttivät useiden Ruotsin seurakuntien kirkolliset rakennushankkeet.² Muiden muiden 1500-luvun alun kivikirkkohankkeiden tapaan Kemin emäseurakunnan kirkko jäi kesken. Siitä jäivät puuttumaan ainakin alkuperäiseen suunnitelmaan kuuluneet tiiliholvit.³ Kivikirkko jäi autioksi 1700-luvun lopulla, mistä syystä se on säilynyt hyvin keskiajan lopun ja uuden ajan alkupuolen asunaan.

Primaarit ja sekundaarit lähteet

Primaarit lähteet: ensikertainen kuvaus tutkittavasta aiheesta (yksittäiset teokset, raportit, tutkimukset, opinnäytteet, artikkelit ja kurssikirjat) > [historian tutkimuksessa esim. alkuperäiset kirjeet, uutiset, muistelmat](#)

Sekundaarit lähteet: näistä löytyy tietoja primaarilähteistä (esim. tiivistelmät ja tietosanakirjat)

Lähde: Hirsjärvi, S. Remes P. ja Sajavaara P. 2003. Tutki ja kirjoita. 6.-9. painos. Helsinki: Tammi.

Ohje: välttä sekundaarisia lähteitä!

(Ei näin: Pekkarinen (2002, s. 32) kuvaa Möttösen (2000) tutkimuksen tuloksia.)

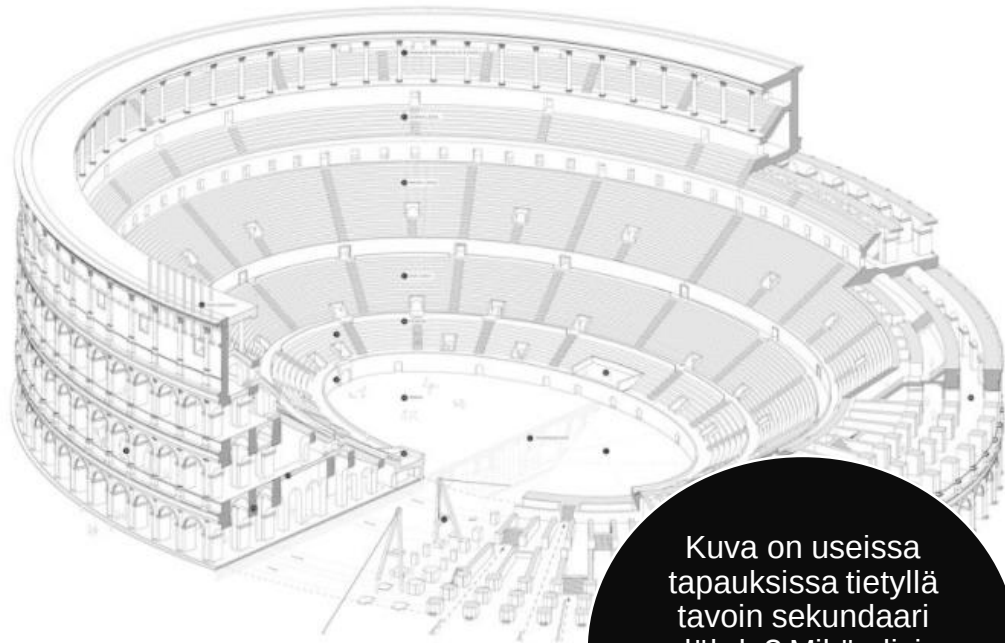
Miten tekstiä
lukiessa
tunnistaa, että
kyse
sekundaarisesta
lähteestä?

Kuvat tietolähteinä

Kuvat voivat olla hedelmällisiä tietolähteitä, mutta pohdi niitäkin kriittisesti:

- Kuka on tehnyt tai ottanut?
- Mistä mahdollisen kuvatekstin tiedot ovat peräisin?
- Ovatko mittasuhteet oikein?
- Onko kuva aito vai manipuloitu?
- Milloin kuva on otettu? Onko esim. rakennus todellisuudessa jo raunioina?
- Mitä voit oikeastaan päätellä kuvan perusteella?

Erittele kuvat erilliseen osioon lähdeluettelossa.

Kuva on useissa tapauksissa tietyllä tavoin sekundaari lähde? Mikä olisi parempi, mutta usein epärealistinen tietolähde?

Lähteiden arviointi ei ole loppujen lopuksi vaikeaa...

Pohdi näitä:

- Näkyykö lähteestä selkeä tutkimusprosessi (vrt. kuva)?
- Vaihtoehtoisesti kuvataanko tarkasti, kuinka päätelmät on tehty?
- Onko lähteesesi merkitty uskottava lähdeluettelo? Osoittaa, mihin kirjoittaja on perehtynyt.
- Onko lähteen taustalla luotettava asiantuntijataho?
- Onko joku jo tulkinnut jo tietoa, eli kyse ei ole alkuperäislähteestä?

Edellisillä kysymyksillä pääset pitkälle, hyödynnä tarkemmassa pohdiskelussa lähteiden arviointitaulukkoa.

1. Nimiösivu

2. Tiivistelmä (sis. avainsanat)

3. Esipuhe

4. Sisällysluettelo

5. Johdanto

6. Aiemman tutkimuksen erittely / Teoreettinen tausta

7. Tutkimuksen pääkysymys, ongelmat ja mahdolliset hypoteesit

8. Menetelmä
(*aineiston hankinta, aineiston analyysi)

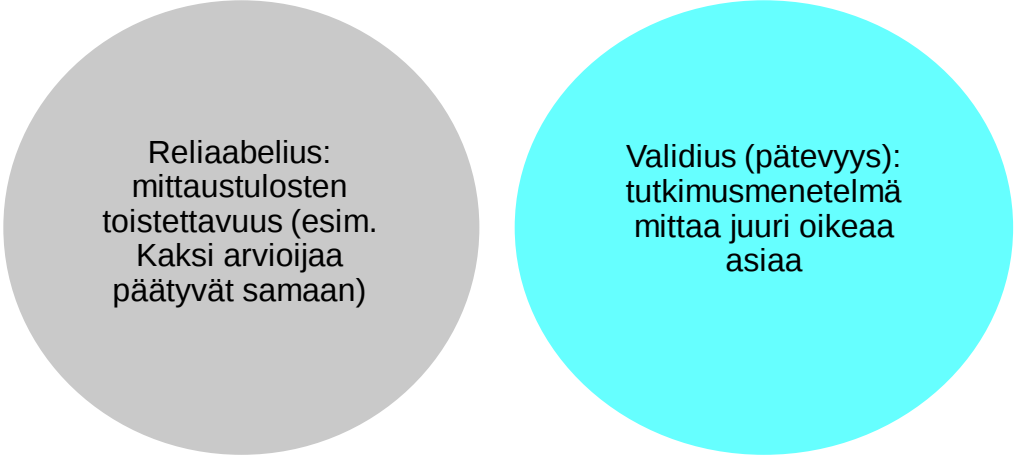
9. Tulokset
(*lähteiden, menetelmien ja tulosten luotettavuuden arviointi)

10. Lähdeluettelo

11. Litteet

Tutkimuksen reliaabelius ja validius

Nämä kaksi sanaa on hyvä vähintäänkin tunnistaa: reliaabelius ja validius. Pelkästään niiden käyttö hyödyntämässäsi lähteessä kertoo, että pyritään huolehtimaan tiedon luotettavuudesta ja pätevyydestä.

Reliaabelius:
mittaustulosten
toistettavuus (esim.
Kaksi arvioijaa
päätyvät samaan)

Validius (pätevyys):
tutkimusmenetelmä
mittaa juuri oikeaa
asiaa

Kiinnitä huomiota, pohtiiko lähteen kirjoittaja ylipäättään tuottamansa tiedon luotettavuutta tai sen merkitystä?

Sopiva lähteiden määrä?

- Ohje: vähintään 5 oleellista, maks. 15.
- Keskity saamaan viisi laadukasta lähdettä - tarkoittaa, että joudut tutustumaan vähintään tuplamäärään lähteitä, koska kaikki eivät sisällöltään sovi esseeaiheeseen
- Ethän ota väkisin lähteitä mukaan, tai jätä pelkästään lähdeluetteloon (ilman, että viittaat niihin)

